

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Pe pošti prejemani:

za

celo leto naprej 26 K — h
pol leta „ 13 „ — „
četrt „ 6 „ 50 „
mesec „ 2 „ 20 „

V upravnistvu prejemani:

za

celo leto naprej 20 K — h
pol leta „ 10 „ — „
četrt „ 5 „ — „
mesec „ 1 „ 70 „

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Naročnine in inserate
sprejema upravnistvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, 1, 17.

Izhaja vsak dan, izveniši
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 144.

V Ljubljani, v torek 26. junija 1900.

Letnik XXVIII.

Dogodki v Kini.

O dogodkih v Kini, posebno v Pekingju še danes nimamo natančnih in zanesljivih poročil, ker so vse zveze s Pekingom pretrgane in poročila prihajajo večinoma iz brzojavnega urada v Shanghaiju. Vsak poročevalec dostavlja svoj »baje«, zato je iz množine zasebnih poročil težko prodreti skozi temo do jasnosti. To pač je gotovo, da kineška cesarica pospešuje gibanje proti tujcem, kar potrjuje tudi škof Anzer, ki se sedaj mudi v Evropi. Po francoskem viru je cesarica ukazala svojemu vrhovnemu generalu, da se naj združi z bokserji in evropskim državam odgovarja z ognjem in mečem. To je tem verjetnejše, ker je kineška vlada računala na ugodne razmere. Angleži imajo skoraj vso vojno moč še v južni Afriki, Francozi imajo mnogo posla s svojo razstavo, Rusi in Japonci pa si že od zadnje japonsko-kineške vojske niso posebni prijatelji.

Vsi zadnji dogodki potrjujejo, da evropske velesile niso bile pripravljene na resno in nevarno vstajo. Doslej so vnanje države složno postopale proti vstaji, da zadržijo nemire, napravijo red in branijo svoje velike gospodarske koristi na kineških trgih. Že danes pa se kaže potreba, da države storijo daljne korake. Pred vsem morajo odstraniti cesarico - vdovo, ki je vprizorila krvavi ples, ter jej poiskati pravnega naslednika. Odstraniti morajo tudi vse one mandarine in cesarske prince, ki so le orodje stare cesarice in hujskajo ljudstvo proti tujcem. V to pa je treba močne armade, katero imata v obližju na razpolago le Rusija in Japan. In ravno te dve državi imata največ povoda, da se vtikata v kineško vprašanje. Japonci so iz zadnje kineške vojske prinesli domov le bojno slavo brez vsake znatne odškodnine. Sedaj se jim nudi prilika, da dobijo svoj del. Rusija pa je neposredni sosed »nebeškega cesarstva«, ki gotovo ni brez namena gradila drage železnice do kineškega ozemlja in zbrala ob meji močno armado. Nemčija potrebuje tudi nekaj hektarov več zemlje, ker se v ozkem krogu ob morju ne more gibati. Francozi se že pripravljajo, da razširijo svoje tonkinške meje. Italija je že lani brez vspeha poskušala svojo srečo, morda sedaj dobi svoj del. Belgija ima mnogo milijonov naloženih v raznih podjetjih v Kini. Tudi Avstrija hoče nastopiti v evropskem koncertu in je te dni odposlala na vzhod križarico »Marijo Terezijo«.

Vzhodno vprašanje se je torej srečno in nesrečno ter nenadoma preselilo od Bospora pred vrata Pekinga. Evropski zdravniki so šli zdraviti bolnega moža na skrajnem vzhodu. Ta slučaj bolezni pa je bolj skrivnost in zamotan, nego v Carigradu. Tu so že sto let poznali bolnika in njegove muke. Imeli so za vse pojave bolezni pripravljene recepte.

V Pekingju pa je nov svet, zdravniki tavajo v gosti temi in bolnik ni še naznanil svojega ogromnega imetja. Dediči so se oglašili, a sodnika ni, ki bi nepristransko razdelil dedščino.

Angleški listi že hujskajo proti Rusiji ter vzbujajo nezaupnost mej državami. Naglašajo namreč, da ruska armada pač lahko pride v Kino, a nazaj ne. Pikro odgovarjajo tudi ruski listi. Ker pa ti listi izražajo javno mnenje, zato je lahko mogoče, da iz kineške nastane evropska nevarnost.

Iz kmetijskega sveta.

Piše poslanec Fr. Povše.

VII.

Sredstva v prospeh sadjarstva.

(Dalje.)

Pododsek bavi se je tudi s proučevanjem tuje konkurence, osobito sadja, katero prihaja celo iz Amerike, kar treba znati, da moremo presoditi, kje preti nevarnost našemu sadnemu eksportu. Največ ameriškega sadja (jabolk) prihaja iz Amerike na Angleško in v Nemčijo. Angleška potrebuje silno veliko sadja, ker toliko nižji kolikor imoviti slojevi uživajo skoro pri vsakem obedu kaj sadja, bodisi presnega, bodisi sadnih konserv, itd.

Angleška je vpeljala oziroma kupila od l. 1893 do l. 1897, torej v 4 letih šest milijonov kvintalov le jabolk, in v letu 1898 znašala je vrednost importovanega sadja 97.800.000 kron.

Kako narašča import ameriškega sadja na Angleško, kažejo nam sledeče številke. Leta 1893 došlo je le 480.000 bušlov, leta 1897 že 1.808.000 bušlov jabolk, (bušel = Bushel = 36 litrov), in iz Kanade došlo je l. 1897 1.021.000 bušlov jabolk.

Pa tudi v Nemčijo prihaja že mnogo sadja iz Amerike, in sicer l. 1897 je došlo 453.000 kvintalov v vrednosti nad 9 milijonov kron.

Celo v Avstrijo zašlo je ameriško sadje in sicer jabolka, katera so se Dunajčanom kmalo prikupila, ker so lepa, okusna, sočna in jako lepo dišeča.

Najbolj pa je amerškemu sadju se posrečilo pridobiti si kupcev, ker ondotni eksporterji skrbijo, da je vse blago enako, lepo sortirano, ne kakor pri nas, da je v enem sodčku kar po pet in več vrst.

Tega se moramo tudi mi avstrijski sadjereji poprijeti in skrbeti, da bomo le zbrano blago na trg pošiljali.

Ameriško sadje sicer ne bo nas spodrinilo na domačih trgih, ker pri količkah skrbnosti za dobro, čisto blago, imamo že radi troškov za transport toliko prednosti, da bomo lahko zmagali ameriško konkurenco. Vse drugačnega vpliva pa zamore ameriško sadje nastati za naš sadni eksport, če si isto pridobi v Nemčiji stalni trg, ker potem spodvezan je naš eksport v Nemčijo, kamor gre, kakor že navedeno, skoro 90% našega sadja.

V nižjih kvalitetah, torej v sadju za mošt, nam ne bo ameriška konkurenca škodovala, ker je daljna pot iz Amerike do Hamburga in odtod v Nemčijo vendar predraga za blago, katero se le po 6 kron sto kilo prodati more. Vse drugače pa je za naše boljše sadje, namizno blago, kateremu more nastati precej hud tekmeec v lepih ameriških jabolkah. Ker se sadjereji v Ameriki, osobito v Kanadi zelo širi, je nevarnost toliko večja in ker ondotni sadjereji ne vedo kam s sadjem, začeli so ga sušiti in posušeno sadje eksportirajo na Francosko, da tam suhemu sadju pridavši vodo izdelujejo mošt.

Zato je pododsek stavil predlog, da se naprosi vlada, da pri sklepanju novih trgovskih pogodb štiti naše sadjarstvo s tem, da naloži sadju amerškemu primerno colnino, pa ne le svezemu ali presnemu sadju, ampak tudi posušnemu sadju, ker tudi po tem preti nevarna konkurenca našemu sadjarstvu.

Skrb pa mora tudi nam biti, da se v bogatih sadnih letinah bolje lotimo sušenja sadja, osobito češpelj, pa tudi jabolk in hru-

šek, seveda, da sadje pravilno sušimo, ter morda prav s suhim sadjem tekmuje po Nemčiji, koder so začeli posušeno sadje rabiti za napravo mošta, proti amerškemu sadju, presnemu in posušnemu.

Prav zdatno konkurenco našemu sadju povzročil je uvoz pomeranč iz Italije; to pa vsled prostega uvida temu sadju. Vsepeh je ta, da na marsikateri gosposki mizi se namesto lepih jabolk nahaja večinoma krožnik pomeranč. Kar vrodu tega sadja v našo državo ni pripomogla oprostitev uvoznega cola, to so umeli italijanski eksporterji še izposlovati pri italijanskih železnica in parobrodih. Pa tudi naša južna železnica daje italijanskemu sadju olajšavo, ker za vagon se plača italijanskega sadja od Trsta do Dunaja 78 kron manj kakor od goriškega sadja od Gorice do Dunaja.

Kako zelo je narasel uvoz pomeranč iz Italije po novi trgovinski pogodbi, nam kaže dejstvo, da l. 1891., predno je obveljala nova pogodba, je došlo le 194.000 kvintalov pomeranč iz Italije, l. 1897. pa 686.000 kvint.

Zato zahteva kmetijski svet, da pri sklepanju nove trgovinske pogodbe naša vlada vsekakor zopet zahteva od Italije primerno colnino na južno italijansko sadje.

Kot velevažno sredstvo za povzdigo sadjereje smatra kmetijski svet skrben pouk o sadjarstvu. Ne more se tajiti, da se je glede tega že marsikaj storilo, toda vsekakor bi bilo želeli temeljitejšo izobrazbo v tej stroki osobito v deželah, ki so posebno sposobne za sadjerejo. Pri nas pa posebno pogrešamo višjega izobraževališča za specialiste — pomologe, kakoršno se nahaja v Nemčiji. Tak zavod pomologičen imel bi odgojevati učitelje za sadjarstvo. V to moral bi tak zavod imeti bogata sredstva za teoretično in praktično izvežbanje gojencev. Tak zavod pa bi moral biti tudi nekako središče, iz katerega bi izhajal vsekakovrsten navod k napredku, k razširjenju najboljših sadnih vrst, k zboljšanju porabe sadja, na pr. zboljšanje sušenja sadja, pravilno ravnanje s sadnim moštom, umna podelava sadja z vkuhanjem, z naravno marmelad i. dr., s kratka tak zavod bil bi ob enem preskuševališče v vseh sadjarskih zadevah.

Kmetijski svet v to predlaga kmetijskemu ministerstvu osnovanje državne višje sadjarske šole.

Dalje predlaga, da bi ministerstvo za posamezne pokrajine namestilo posebne sadjerejske nadzornike, ki bi bili pravi pioniri sadjarskega napredka. (Dalje sledi.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 26. junija.

O posredovalnem jeziku v Avstriji objavlja predvčerajšnji »Vaterl.« uvodnik, v katerem pravi uredništvo, da ne ve, od kodi je prišel, da pa njegova vsebina opravičuje ponatisek njegov na uvodnem mestu. V tem članku pripoveduje neznani pisec, da so levičarji svoje zahteve glede nemščine kot državnega jezika spremenili v toliko, da zahtevajo sedaj, naj se nemščina proglasi le za posredovalni jezik. V tem oziru, pravi pisec, se da marsikaj opomniti. Res je sicer, da se v Avstriji tudi Slovani poslužujejo nemščine in da je nemščina de facto res že sedaj posredovalni jezik v Avstriji, in ko bi se kdo predrznil Slovanom prepovedati rabo nemščine v občejanju z drugimi Slovani, bi tako prepoved gotovo zavrnil vsak zaveden Slovan. Ako pa sedaj

Nemci kriče, čemu se Slovani vkljub temu ustavljajo zakoniti uvedbi nemščine kot posredovalnega jezika, je odgovor na to prav lahak. Slovani se ustavljajo le povelju, da se morajo posluževati nemščine, ter temu, da bi se nemščini priznal zakonito superioren značaj. Pravična vlada mnogojezične Avstrije vendar ne more sprijazniti se s stališčem, da ostalim jezikom ne pripada nikakor priznanje. Ako se Nemcem prizna kaka pravica, priznati se mora tudi Čehom in ostalim Slovanom. Ne gre se torej za uvedbo posredovalnega jezika, ki faktično že obstoji, marveč za gotove koncesije drugim jezikom. Nenemški narodi zahtevajo, da se tudi njih jezikom zajamčijo gotove pravice, vse ostalo naj ostane pri starem. — Reči se mora, da je pisec tega članka precej trezno presodil dejanski položaj. Vlada naj prizna pravico obstoja in rabe nenemških jezikov v Avstriji in mirna bo Bosna.

Koerberjeva vlada in Čehi. V malo dneh objavi uradni list cesarsko naredbo na podlagi § 14., s katero se uveljavi šestmesečni budgetni provizorij in ob jednem kvota. S tem je pa po mnenju mladostnih listov dovršeno delovanje sedanje vlade in umakniti se bo morala spretnejšim močem. Za važnejše delo, posebno pa za spravo mej Čehi in Nemci ter za konečno ureditev parlamentarnih razmer Koerberjev kabinet baje nima potrebne sposobnosti. Ti dve zasili naredbi bota vladina oporoka. Do ministerske krize poteče lahko še več dni ali tudi mesecev, toda na vsak način se izvrši sprememba pred sestankom državnega zbora. — Tako ti listi. Nam se zde te vesti še prezgodnje in je sploh več gotovosti, da se umakne parlament, nego vlada, kajti vladar se je svojedobno izjavil, da ne žrtvuje obstrukciji več nobene vlade.

Češki protestni shod, ki se je vršil minulo nedeljo na gori Muzsky v spomin velikega češkega tabora v letu 1869, je bil prava manifestacija češkega naroda. Shoda, kateremu je predsedoval posl. dr. Mattuš, se je udeležilo vkljub deževnemu vremenu do 60.000 ljudij iz najrazličnejših krajev Česke in Moravske, torej še jedenkrat toliko, kakor v letu 1869. Prisotni so bili poslanci Spindler, Schulz, Mastalka, Hořica in Tekly. V nad 200 vozovih so se peljali zborovalci na zborovalni prostor. 80 orožnikov in 11 vladnih zastopnikov je skrbelo za red. Kot prvi govornik je nastopil župan in bivši deželni poslanec Durich ter slikal krivice, ki se gode Čehom v narodnem in političnem oziru. Toda na tem mestu, kjer je pred tridesetimi leti izdajica Sabina izdajal svoj rod, sedaj češki narod slovesno obljublja, da se ne bo udal vsestranskemu pritisku. Češki narod se zaveda svojih pravic in ne kloni svojega tilnika. Drugi govornik Hořica naglašala, da je češki narod vedno zvesto izpolnjeval dolžnosti do države in sme torej tudi zahtevati, da država izpolni svoje dolžnosti napram njemu. A v zadnjem polstoletju se to ni dogajalo. Sicer pa Avstrija sama potrebuje pomoči; ta je pa mogoča le tedaj, ako se postavi na naravno stališče. Nemški državni jezik je ne bo rešil. Potem sta še govorila urednika Křofac v ime češkega delavstva, ki je povsem solidarno s češkimi delavci, in Hrubý, ki je istotako napovedal brezobziren boj vladnim jezikovnim načrtom. Konečno je bila z velikim navdušenjem vsprejeta resolucija, ki proglašala Koerberjeve načrte nevsprejemljivimi. — Dunajska židinja dostavlja poročilo o tej manifestaciji, da

se shodu ne pripisuje nikak političen pomen, ker ni bil prisoten noben voditelj češkega naroda. S tem se pa menda strinjajo le njeni zvesti bralci, kajti češki narod je govoril, ne da bi ga bili »hujskali« njegovi voditelji.

Rusija se pripravlja. Vse evropske diplomate, posebno pa Angleže, je včeraj iznenadila vest, da se je ruski veliki knez Aleksij iz Toulona na ruski vojni ladiji podal na kitajsko bojišče, baje z namenom, da prevzame vrhovno poveljstvo nad evropskimi četami, ter da je car Nikolaj izdal povelje za mobilizacijo ruskega voja v vojaškem okraju Amur ob severo zahodni kitajski meji. Objednem je pa car naročil vojnemu ministru, naj skliče pod orožje vse nadomestno moštvo sibirskih vojaških okrajev. Kak načrt ima prav za prav ruska vlada, dosedaj ni znano, a sodi se, da namerava Rusija postopati pri reševanju kitajskega vprašanja na lastno roko.

O vojski v Južni Afriki so v poslednjem času skoro popolno izostale vse vesti, akoravno mora Roberts premagati še znatno armado 10.000 mož, predno bo popoln zmagovalac nad burskimi četami. Angleški vojni brzajavni aparat je napadla zopet ona zloglasna molčljivost, s katero so se navadno prikrivali svetu veliki angleški porazi. Pred nekaj dnevi so sicer poročali, da se je vnel mej Robertsom in generalom Botho ljut boj, ki je trajal tri dni, a o končnem vspehu ni še prav nič znanega. Sedaj poročajo iz Londona, da bi se Botha že rad udal, a boji se predsednika Krügerja in pa generala Deweta, ki sta odločno proti kapitulaciji. Nujna potreba je bila torej, da se oslabi Dewetova moč. In že objavljajo listi tudi to prepotrebno brzajavko: Generali Buller, Brabant, Methuen in Rundle so obkolili Dewetovo pozicijo. Ako bo potrebno, se udeleži te akcije tudi Hamilton. Ker se sedaj na Krügerja ne bo treba dosti ozirati, je vojska končana na celi črti, ako je namreč kaj resnice na teh dveh poročilih.

Knjige in časopisi.

Voditelja 3. zvezka vsebina je naslednja: Drugi list sv. apostola Pavla do Korinčanov (konec). Piše Josip Zidanšek. Verne duše in njih trpljenje v vicah. Piše dr. I. Mlakar. Politično stanje judovskega ljudstva ob Kristusovem času. Piše dr. Jos. Léser. Steber za večno luč pri mariborski stolnici in še nekoliko drugih drobnih spomenikov. Spisal dr. J. Pajek. Kritične beležke o potovanjih sv. Metoda v Rim. Spisal T. Lempl. S. J. — Dušno pastirstvo: Cerkvena stanovska društva (Fr. Šegula) 266 — Ali more mašnik zase maševati? 274 — Fides ex auditu 276 Pozornost pri previdenju bolnikov 277 — Pismena vprašanja pri župnijskem izpitu 278. — Priprave za biblične katekeze. Piše A. Kržič. — Raznoterosti: Shod krščanskih arheologov v Rimu l. 1900 A. Stegenšek 283. — Ocene. — »Voditelj izhaja štirikrat na leto in velja 4 K. Dobita se še I. (po 2-40 K) in II letnik (po 4 K). — Naročnino sprejema upravništvo »Voditelja« v Mariboru, rokopiše pa in tiskovine v zamembo ali oceno uredništvo »Voditelja« v Mariboru.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 26. junija.

Hrvatje v Rim. V Rim se je, kakor se nam poroča iz Zagreba, v nedeljo odpeljal preko Ankone nadškof dr. Posilović. Danes zjutraj se je iz Zagreba odpeljalo v 16 vozeh 480 romarjev, ki so v Ljubljano dospeli ob 1/2. uri. Na kolodvoru se je zbralo mnogo slovenskega občinstva s zastopniki krščansko-socialne zveze. Romarje sta pozdravila preč. gosp. kanonik Kajdiž v spremstvu kanonikov dr. Lampeta in Sajovica v imenu ljubljanske duhovščine in g. Gostinčar v imenu slovenskega delavstva. Odgovoril je srčno preč. g. dr. Jagatič. Slovenci so burno pozdravljali Hrvate s klici: »Živila Hrvatska!« na kar so Hrvatje odgovarjali »Živili Slovenci!« in »Slava!« klici knezoškofu dr. Jegliču. Romarji so obedovali v restavraciji južnega kolodvora, nakar so se odpeljali mej pevanjem hrvatske himne »Lepa naša domovina« in navdušenih ovacijah navzočega ljubljanskega občinstva.

Učiteljski spremembi. Deželni šolski svet je imenoval učitelja - vodjo zasebne ljudske šole družbe sv. Cirila in Metoda v Trstu, Mihaela Kosec, definitivnim nadučiteljem na trirazrednici v Dragatušu, v črnomaljskem šolskem okraju — Premeščen je v jednaki lastnosti nadučitelj v Sv. Križu pri Litiji, Ivan N. Jeglič, na dvorazrednico na Rakeku.

Umrl je sinoči v Št. Vidu nad Ljubljano po kratki bolezni nadarjeni in marljivi bogoslovec III. leta, gosp. Mihael Kogovšek. Pogreb boše jutri zjutraj ob osmi uri. N. v m. p.!

O zadevi dohodninskega davka. Od mnogo strani je bilo čuti pritožbe, da so morale stranke, ki so zahtevale pismeno pojasnilo od davčnih uradov, kazeti za kolek plačati. C. kr. finančno ministerstvo je z odlokom 2. novembra 1898. št. 55711 odredilo, da morajo biti tudi one vloge na davčne urade kolekovane (kolek 1 krono), v katerih se zahteva pojasnilo glede odmerjenega davka. Le ustmeno pojasnilo je prosto vsake pristojbine.

Proti glavarju dr. Gsettenhoferju se vrši jutri, v sredo, dopoldne pri c. kr. okrajnem sodišču v Kranju kazenska obravnava radi razžaljenja časti.

Na novomeški gimnaziji je delalo zrelostni izpit 15 učencev in eden vnvanji. Trije so naredili izpite z odliko, devet s povojnim vspehom, ostali morajo ponavljati čez dva meseca.

Matica Slovenska ima jutri v sredo dne 27. junija t. l., ob petih popoldne v mestni dvorani svoj letošnji občni zbor. Na dnevnem redu je poleg običajnih točk tudi odborovo poročilo o izvršitvi sklepa lanskega izrednega občnega zbora glede nameravane prodaje društvene hiše. Po § 10. društvenih pravil je zbor sklepčen, če je navzočnih 40 društvnikov. Izraža se želja, da se z ozirom na sklepčnost in pa z ozirom na važnost predmeta odzove povabilu prav mnogo društvnikov.

Boj z lažmi. »Narod« je pograbil v boju proti razširjajoči se krščanski zavesti po zadnjih sredstvih. Skoval je nemško zvezo in se povrh zvezal še s socialnimi demokrati, za katere se laže, da v tem oziru prekaša celo »Rudeči Prapor«. O nedeljskem shodu v Vevčah je prinesel poročilo, v katerem skoro nobena beseda ni resnična. Žalostno je, da se pusti glasilo slovenske inteligence »nafarbati« vsakemu socialnemu demokratu, ki obišče »Narodovo« uredništvo. Vevški shod je zaključil predsednik Urbar z »Živio-klici na cesarja in sv. očeta in vevško delavstvo je navdušeno se odzvalo temu klicu, »Narod« pa laže, da ga je moral zaključiti — vladni komisar!! Pri zaupnici dr. Kreku ni nihče upil: »Le vpijte vender!« ampak delavstvo je soglasno zaklicalo svojemu poslancu »Živio!« ter je tako pokazalo, da je razumelo, zaka kaj je hotel »Narod« zadnji shod izrabljati. Socialni demokrat Kocmur, ki je godrnjal, je moral bežati, a smejale se mu niso samo 3—4 »tercijalke«, ampak vse vevško delavstvo. Da je »rabiarna« Štetetova žena stekla in vrgla kamen za njim, je popolnoma izmišljeno in priča o »Narodovi« časnikarski poštenosti, ki se brez povoda zaletuje celo v ženske. Tiste »toče kamenja« ni nihče v Vevčah videl, pač pa je par socialnih demokratih grozilo z noži, a so jih morali skriti, ker bi se jim sicer slabo godilo. Besedo »brezverec« ves čas shoda ni izustil noben govornik, ampak priporočalo se je samo, naj se volijo v odbor bolniške blagajne samo delavce. Kregar, ob kateri se »Narod« tudi čoha, je bil v nedeljo v Škotji Loki! Kar se tiče od krščanskih socialcev nabranega denarja, so pa jasni računi. Razdeljevanje denarja je vodil stavkujoči odbor združenih vevških delavcev, po stavki je pa delavstvo sklenilo, da se da po stavki došli denar v hranilnico, a ne za konsumno društvo, kakor laže »Narod«, pač pa za njihovo bojno društvo. Socialni demokrati seve tega denarja ne dobe v roke, dasi jim sila diši. Denar je krščansko-socialen, pa naj »Narod« še tako tuli — niti solda ne dobe socialno-demokratski agitatorji. »Narod«, ki ni niti vinarja nabral za delavstvo, naj shrani tudi to pot svoje »ava-

ilo« zase in vsprejme naj hvaležno izjavo vevškega delavstva, s katero mu je nedeljski shod v Vevčah dal — brez pomoči kakagega »debelušnega kaplandka« — zaslužno lek-cijo za vse laži in opravljjanja, katera je s socialnodemokratsko pomočjo tekom stavke nabral v svojih umazanih predalih.

Novo društvo v Idriji. V Idriji se je ustanovilo novo žensko društvo »Veda«, kateremu namen je izobraževanje in pouk v ročnih delih. Vlada je dotična pravila že potrdila.

Dolenjski železnici sta imeli, kakor se je poročalo na občnem zboru delničarjem preteklo soboto na Dunaju, skupnih dohodkov 624.508 gld., za 37.851 gld. več nego lani; stroški so znašali 400.787 gld. Čisti dohodek torej znaša 223.713 gld. Ker je pa treba za obrestovanje in amortizovanje prioritetnih obligacij 249.240 gld., je nedostatka 25.527 gld. Iz rezervnega fonda se je v pokritje vzelo 3546 gld., 21.989 gld. pa plača dežela.

Notarska imenovanja. Notarjem v Kobaridu je imenovan notarski kandidat Miroslav Premrov v Gorici, notarjem v Bovecu je imenovan tamošnji notarski kandidat g. Karol Mosetig.

Na izletu je danes v Ljubljani 15 učencev poljedelske šole v Križu na Hrvatskem. Pod vodstvom g. ravnatelja dr. Kramerja si ogledajo razne zavode in naprave.

Povodenj Z Dobrove se nam poroča: Letos so posestniki pričakovali mnogo dobrega sena. Toda po neznosni sopenici dne 21. in 22. t. m. je v noči na 23. silna nevihta s ploho naredila ogromno škodo. Gradašica in Horjulka sta prestopili bregove ter se razlili preko njiv in travnikov. Nekaj sena so ljudje pač spravili po noči mej dežjem, a večino je zalila umazana voda, da ne bo de za krmo. Več sto kvintalov sena je uničenega in spridenega. Naj bi se gospodje, ki tako neusmiljeno kmetom nakladajo osebno dohodarino, na licu mesta prepričali o dohodkih. Da, pri zeleni mizi se lahko delajo računi! — Vsled deževja minuli petek in soboto so vode zalile travnike tudi v žirski, horjulski, želimeljski, temeniški in mirenski dolini.

Ljubljanske novice. To ča je danes okoli 1. ure popoldne usula se nad Ljubljano in okolico. — V nunske cerkvi je bila včeraj popoldne z oltarja vkradena nabiralna pušica. Cerkovnik je opazil, da je bila dolgo časa v klopi pri altarju neka ženska, na katero sedaj leti sum, da je tatica, ker je cerkovnik takoj pogrešil pušico, ko je ženska odšla iz cerkve. No, tatica je slabo opravila, ker cerkovnik pušico izprazni vsak večer. Pušico so dobili pri Rudolfinumu na nekem kostanju ter jo izročili nazaj Uršulinkam. — Dolgopetnega ponočnega gosta so imeli pri Blumauerju v osebni neke Vidmar, ki je ondi prenočevala in poskušala okraštiti dve ženski. Jedni je posegla v žep in se polastila 10 K, drugi je pa hotela odnesti obleko, a jo je lastnica pravočasno opazila in prijala. Vidmarjevo so zaprli. Bolj prebrisana pa je bila tatica, katero je imel v službi gostilničar Fr. Kramar. Bila je pri njem nekaj dni in nosila delavcem jedila. Včeraj se je poslovila s polno košaro jedil. Prebrisana tatica je ušla s košaro in jedili. Delavci so zaman čakali kosila. Tudi dekli Mariji Nabernik je ukradla nekaj denarja. — Sponarejenim ključem odprl je omaro ključarski pomočnik Anton Oražem iz Trsta in ukradel Iv. Babuder na Radeckega cesti šte. 1. 16 K, katere je v Šiški zajedel na piškah in zapil vse razven 34 h. Sedaj se posti na policiji. — Z bicikljem podrl je natakarski učenec Rudolf Markel pod Trančo mestnega delavca Mat. Oblaka.

Mlad tat. V soboto že pozno v noči je prišel v gostilno g. župana A. Pogačnika v Podnartu 12leten fant in si naročil raznih pijač ter cigaret. Ker se je vedel jako sumljivo, začel ga je župan izpraševati, odkod in kam. Mladi postopač se je zapletel v protislovja, kar je županu dalo povod, da ga je že po polunoci naložil na voz in odvedel k orožnikom v Podbrezje. Tu je pri-znal, da je v mraku odtrgal ključavnico od darilnika pri podružni cerkvi v Otočah. Dobili so pri njem nad 6 gld. raznega drobiža. Nepridiprava, ki je menda iz Idrije, so orožniki izročili sodišču v Kranju.

Slovenca novomašnika v Ameriki.

V nedeljo, dne 10. junija sta obhajala v Združenih državah dva Slovenca sv. novo mašo. Prvi izmed njih je č. g. Frančišek Rant, doma iz Česnjice pri Škofji Loki na Gorenjskem. Obiskoval je semenišče v S. Paul, Minn., ter bil posvečen v mašnika 9. junija ravno tam. Prvo sv. mašo je obhajal v cerkvi sv. Neže v St. Paulu, kjer župnikuje č. gosp. I. M. Solnce in kjer je preje toliko let deloval sedanji mil. g. škof v Cloudu, Minn. Jakob Trobec. — Drugi novomašnik pa je č. g. Jurij Šolar, O. S. B., reda oo. benediktincev, čegar redovniško ime je pater Venceslaus. Doma je iz Sevske doline nad Škofjo Loko na Gorenjskem. S prejšnjim novomašnikom sta bila dolgo časa sošolca na ljubljanski nižji gimnaziji pod profesorjem Josip Jenkom. V Ameriko sta prišla skupaj z ranjkim mil. g. opatom Bernardom Ločnikarjem l. 1892. Pater Venceslaus je obhajal prvo sv. mašo v Whitney, Pa., blizu samostana benediktincev v St. Vincent. V omenjenem kraju je že nekaj let pomagal nemškemu župniku poučevati mladino ter je pridigoval za Slovence in Slovake. Omeniti je treba tudi, da je č. g. Venceslav Šolar tudi kustos ali oskrbnik samostanskega muzeja v St. Vincent, Pa. Obema č. g. novomašnikoma želimo obilo sreče v izvrševanju svojega težavnega stanu!

Ogenj. V Vinomeru pri Metliki je pogorel v petek popoldne posestnik Gabrijel Popović. Zgorela mu je hiša in svinjaki, drugo se je rešilo, ker je veter vlekla na nasprotno stran. Hiša je popolnoma na samini, zato ni bilo dolgo nikake pomoči. Gospodarja žalibog niti doma ni bilo, ker je šel po kupčiji. Škoda se ceni na okoli 6000 gld.

Ljudska posojilnica imela je dne 20 t. m. svoj redni občni zbor, na kojem so se v načelstvo izvolili zopet v smislu pravil izstopivši člani gg. Belec Anton, Jarc Anton, dr. Karlin Andrej in Šlibar Gregor, v nadzorstvo pa so se izvolili gg. Alfonz Levičnik, Karol Pollak, dr. Josip Debevec, Alojzij Stroj in Ivan Dogan. Letno poročilo kaže, da je posojilnica v l. 1899. zopet kaj lepo napredovala. Imela je v tem letu prometa **K 17,888.456 50**. Stanje hranilnih vlog koncem leta bilo je **K 4,642.543 80**, posojil pa **K 3,488.641 09**. Članov je pristopilo v tem letu 229, izstopilo pa jih je 6 in šteje zadruga konec leta 910 združnikov z opravljenimi deleži v skupnem znesku K 3640. — Glavnih deležev pa je bilo vplačanih 20 v skupnem znesku K 4000 tako da je znašala svota vplačanih deležev koncem l. 1899. K 7.640. — V l. 1899. bilo je čistega dobička **K 10.037 05** in je znašalo lastno imetje **K 38,526 15**. Poslednja svota čistega dobička se je dosegla, akopram je kurzni padec koncem leta 1899. provzročil pri vrednostnih papirjih kurzov razliko kron 5815.40 v posojilnično breme. Če bi tega ne bilo, potem bi bil dobiček l. 1899. poskočil na 16.000 K. Posojilnica nima sicer namena, kopičiti lastno glavnico, ker sloni na neomejeni zavezi in jamčijo vsi člani solidarno z vsem svojim imetjem za v posojilnici naložene tuje kapitalije (hranilne vloge), koje jamstvo zadostuje za mnogo večje svote, nego so v posojilnici naložene. A vkljub temu lastna glavnica krepko narašča, kot naravni izraz krepkega razvoja in racionalnega poslovanja zadruge. Hranilne vloge obrestujejo se po 4 1/2 % brez kakagega odbitka, ker plačuje rentni davek posojilnica sama, in se vsprejemajo od vsakega, je-li njen združnik ali ne, v posojilnični uradnici Kongresni trg št. 2 v I. nadstropji vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldne. — Opozarjamo na bilanco, koja se nahaja med inserati.

Dve efektni tomboli s 500 kartami je dovolilo ministerstvo kmetijski podružnici v Lancovem.

Zaderski nadbiskup in glagolica. Iz Zadra poročajo »Obzoru«: Zatrjuje se iz zanesljivega vira, da bode biskup Nakić imenovan za zadrškega nadbiskupa. Imenovanje se je zakasnilo, ker je Nakić želel, da se preje reši vprašanje o glagolici. Radi tega so v Rimu pospešili vprašanje, ki je baje povojno rešeno za glagolico. Njegov naslednik utegne biti dubrovniški biskup Marcellić, a za Dubrovnik se imenuje dr. Gjivoje, kanonik v Zadru.

Zborovanje »Leonove družbe« v Mariboru. Zadnje naše poročilo o zborovanju »Leonove družbe« v Mariboru dne 23. in 24. julija v Mariboru nam je v toliko popolniti, da bode to zborovanje nemške »Leonove družbe«, ne pa štajerske, katere ni.

Iz Maribora. Pri sodni obravnavi v zadevi dr. Brumna proti Viljemu Frischu, uredniku »Petauer Zeitung«, so porotniki Frischa — oprostili.

Na mariborski pripravnici so se vršili zrelostni izpiti v petek in soboto. Danes so se pričeli na zasebni pripravnici šolskih sester in na višji gimnaziji.

Birmovanje v Celju bode dne 1. julija. Dne 30. t. m. ob 4. uri popoldne se pripelje knezoškof Napotnik v Celje.

Korno poveljstvo v Gradcu se po poročilu »Grazer Montags Zeitung« premesti v Trst. Vzrok — ošaben nastop nemških nacionalcev proti vojaštvu. »Grazer Tagbl.« na vso moč skuša zmanjšati vpliv te vesti na svoje somišljenike. Boji se, da bi takoj ne odnehali s surovostmi, kakor hitro dobe zagotovilo, da je označena vest resnična.

V Gradcu bode 8. julija devetindvajseti štajerski »Landes-Feuerwertag«. 22. t. m. so imeli ognjegasci iz celjskega okrožja v Planini (Montpreisu) shod, na katerem so sklenili, da pošljejo tja iz Celja Krella in Sonnenborga, za Trbovlje Basta, Gradta in Koširja, za Planino Jož. Pertiča, Šešerka in Spauna, za Brežice Paidša, Klobučarja, za Velenje Pribošča, Smodiča, Gola, za Kobjnce Fran Verbnika, za Vojnik Kleinsröda, za Šoštanj Jožefa Verbnika, za Ribnik Anton Tišlerja in R. Hofbauerja, za Pragarsko Fr. Stockla, za Loko Gamšeka, Fohna. — Proč od Gradca!

Konj in jezdec utonila. V soboto je Juvandčev hlapec na Zidanem mostu gnal tri konje napajat v Savo. Ker jih je menda predaleč pognal, odnesla jih je voda. Dva konja sta se rešila blizu radeškega mostu, tretji konj z jezdecem je utonil.

Gladu umrla. Pri Spielfeldu na Štajerskem so dobili pri prazni viničarjevi koči barona Brucka mrtvo 13letno dekletce. Pri obdukciji se je pokazalo, da je umrla — gladu. Identiteta dekletca, ki je skoro gotovo zgrešilo pot, ni znana.

»Umoriti moraš otroka«, tako je klical 17letni posestnikov sin Alojzij Brodnek iz Formina pri Ptuju dekli Ivani Muršič, ko je povila sad grešne njegove ljubezni. Govoril ji je, da jo sicer vstrelji. Prestrašena dekla pustila je otroka v hlevu v rokah kru tega očeta, ki ga je položil v — gnojnico, skoro pa prišel zopet po otroka in ga vrge v Pesnico. Alojzij Brodnek in Ivana Muršič sta stala radi tega dne 23. t. m. pred mariborskimi porotniki in je bila Muršič obsojena na jedno leto težke ječe in Alojzij Brodnek na tri leta težke ječe, poostrene s posti.

Koroške novice. Deželna vlada je podelila kuharici Ivani Strašnik v Vetrinju častno kolajno za 40letno zvesto službovanje. — Godbene dvorane v Celovcu bodo slovesno otvorili dne 5. julija. — Pri Labudu je padel v Dravo in utonil 11letni fant Roglek. Trupla niso našli. — V Celovcu je sedaj Kludskyjeva menažerija z mnogimi zverinami. — V Glanhofenu je šla vdova M., mati treh nedoraslih otrok, obiskat svojega bolnega očeta. Najmlajšega otroka je pustila doma v zibelki. Ko se vrne, najde ga mrtvega. Zadušil se je na vrvi, za katero je bil privezan v zibelko. — V Skovčah ob Zili je dne 13. t. m. pogorela bajta in skedenj rudarja J. Švenerja. Zavarovan je bil za 1200 kron. — Dne 12. t. m. se je poročil v tukajšnji farni cerkvi znani narodnjak, g. Janez Vospornik iz Gorij v dvorski fari z gđ. Barbaro Zakoparnik iz Gozdanj. Čestitamo!

Koroško ribarsko društvo ima dne 29. t. m. svoj občni zbor v Celovcu v restavraciji »Zur Glocke«.

Kdo dela za »Südmarko«? Zelo veliko državni uslužbenci, kakor se moremo velikokrat prepričati. Dne 12. t. m. se je poslavljaj iz Št. Vida ob Glini pristav drž. železnice Rud. Hrdlička (!) Pri slovesu so povdarjali posebno njegove velike zasluge za »Südmarko«. No, slovansko ime ga dela menda posebno sposobnega za tako — nemško delo! — Dne 10. t. m. je imela no-

družnica v Pontablju svoj občni zbor, pri katerem je imel glavno besedo učitelj Payer. V odbor so izvoljeni: c. kr. poštni oficijal Wisiak kot načelnik, nadučitelj Payer, namestnik, c. kr. poštni oficijal Gasser, blagajnik. — To priča, kdo dela za »Südmarko«!

»Matica hrvatska« lastnica »Vienca«. »Matica hrvatska« se je odločila, da prevzame lastništvo znanega hrvatskega leposlovnega lista »Vienca«. Urednik listu bode pesnik in vseučiliški profesor dr. Gjuro Arnold. V času, ko naduta secesija z mažaroni prezira borbo hrvatskega naroda, je narodu neobhodno potreben list, ki goji prave ideale.

Proti vinski klavzuli se je v Dalmaciji pričela živahna agitacija. Občina za občino sklepa proteste proti klavzuli, ki je ravno Dalmaciji povzročila na milijone škode.

Od raznih strani. Cesar v Gorico pride najbrže prve dni meseca septembra. — Obesila se je 34letna Ana Kmetič, posestnikova hči iz Zgornjega Bernika pod domačo streho in sicer kleč. Zmesalo se ji je. — Volitve v Podgradu so, kakor se poroča iz Istre, končale se z enoglasno zmago slovenskih kandidatov. — Istovski deželni zbor bode sklican najbrže še tekom poltja. Deželni glavar Campitelli je sedaj radi tega na Dunaju. — Na sv. Višarje napravi dne 1. julija izlet podružnica »Slovenskega planinskega društva« za kranjski okraj. — Ogenj v Drulovki. Oče otroka, ki je zažgal v Drulovki, je dobil radi nezadostnega nadzovanja otroka, tri dni zapore. — Treščilo je v soboto zjutraj v zvonik farne cerkve v Kranju. Strela ni napravila nobene škode. — 70letni starec obesil se je v gozdu Podvrti v občini Št. Martin. Stari samomorilec je Janez Rus, po domače Perovec rojen v Vrvišču in pristojen na Temenico, okraj stiški.

Društva.

(Vabilo h koncertu), katerega priredi »Bralno društvo v Mokronogu« dne 29. t. m. na vrtu gostilne »Pri Lipi«, s sodelovanjem vojaške godbe c. in kr. 53 pešpolka iz Zagreba. Začetek ob 4 uri popol. Vstopnina za osebo 1 K, rodbinska vstopnica 2 K K obilnej udeležbi vabi uljudno odbor.

(Mengeška godba) priredi kegljanje na dobitke od 29. junija do 8. julija t. l. v gostilni »pri Jeleni« v Mengšu. Dobitki so: Prvi dobitnik 20 kron, drugi dobitnik 15 kron, tretji dobitnik 10 kron, četrti dobitnik 5 kron. Dobitki se razdele dne 8. julija t. l. ob 9. uri zvečer. — Serija tri lučaje stane 10 vinarjev. — K mnogobrojni udeležbi najuljudneje vabi odbor.

Darovi.

Za dijaško kuhinjo v Kranju je nadalje daroval namesto venca na grob svojega nekdanjega velikega dobrotnika dekana Antona Mežnarca veleč. gosp. Matevž Rebolj, župnik v Truškah 10 kron.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 26. junija. Nadvojvoda Fran Ferdinand bode stanoval z grofico Chotek v Belvederu. »Allg. Zeitung« javlja, da dobi grofica Chotek knežji naslov. Poroka bode v nedeljo 1. julija v Reichstadtu, kjer prebiva mačeha nadvojvode. Na praznik sv. Petra in Pavla bodeta nevesta in ženin ondi oklicana. Že lani je prosil nadvojvoda cesarja, da sme poročiti grofico Chotek, a cesar mu je dal jedno leto premisleka. Grofica Chotek je pred jednim letom zapustila hišo nadvojvode Friderika in je bivala od tedaj pri sorodnikih v Draždanih in na Češkem.

Dunaj, 26. junija. Poroka nadvojvode Frana Ferdinanda z grofico Zofijo Chotekovo se vrši 1. julija v Reichstadtu. Povodom poroke bo grofica povzdignjena v knežji stan in dobi naslov »plemenita Reichsstadt«.

Dunaj, 26. junija. (C. B.) Tukajšnji in budimpeštanski listi se obširno pečajo s poroko nadvojvode Frana Ferdinanda in pravijo, da se tu zopet jasno kaže modrost cesarja Franc. Jožefa, ker bo nadvojvoda lahko zadostil svojemu visokemu zvanju, ne da bi mu bilo treba donesti težkih žrtv.

Dunaj, 26. junija. Drž. poslanec Stransky je imel v Bistrici govor, v katerem je izjavil, da je potreba oživiti desnico na korist češke politike, a nova desnica bi morala svojo nalogo izvrševati resnejše, nego sedaj. Bila je skupina za mir, a ne za boj. Jaworski in Ebenhoch sta mislila, da mora desnica vsaki vladi vse dovoliti, naj vlada še tako dela proti desnici. Le ako bode desnica resno hotela braniti avtonomijo in enakopravnost, je mogoče, da se oživi. Pot v to in iz sedanjih zmed bi bila, da se v prvi seji prihodnjega zasedanja drž. zbora predloži predlog, s katerim pozove vlado, naj dež. zborom češkemu, moravskemu in šlezjskemu predloži predloge o ureditvi jezikovnega vprašanja v teh deželah. S sprejetjem tega predloga bi desnica izrazila svoje avtonomistično stališče in državnemu zboru odtegnila jezikovno vprašanje. Ko bi kak deželni zbor pri rešitvi vprašanja delal kaki narodnosti krivico, ne bi dobila krivica cesarjeve sankcije.

Dunaj, 26. junija. Rektorjem dunajske univerze je izvoljen profesor avstrijskega civilnega prava Emil Schoutka pl. Rechtenstamm. Kot prorektor bode fungiral dvorni svetnik Wiesner.

Peterburg, 26. junija. Vsled carjevega ukaza se morajo počenši s 1. oktobrom posluževati ruščine kot pismenega jezika sledeči uradi na Finskem: državno tajništvo, finska ekspozitura za potne liste v Petrogradu in pisarna glavnega guvernerja. Drugi uradi slede pozneje.

Trevizo, 26. junija. Milijonar Luigi Franceschini se je ustrelil.

London, 26. junija. Reuterjev urad poroča iz Standertona: Večje število Burrov je zopet odložilo orožje in oddalo prisego nevtralnosti. Armado, ki jo ima predsednik Krüger še na razpolago, cenijo na 15—20.000 mož. Krüger namerava nadaljevati vojsko do izvolitve ameriškega predsednika in upa tedaj na posredovanje.

Vojska na Kitajskem.

Iz Pekinga še vedno ni nobene avtentične vesti. Iz tega se je že takoj iz prva sklepalo, da mora biti položaj ondi silno resen. Najnovejše, sicer ne strogo oficijelno poročilo potrjuje to sumnjo. Dne 20. t. m., morda pa že prej, so bokserji napadli in zažgali razun angleškega, avstrijskega in belgijskega vsa zunanja poslatništva. To poročilo se povsem ujema z onim nekega Kitajca, ki je te dni pribežal v Shanghai. A mož je že 16. ostavil Peking, torej so se morale pričeti grozovitosti pred 20. t. m. V tem oziru vlada torej še vedno popolna nejasnost in je posebno neverjetno, da bi bilo mej razdejanimi tudi rusko poslatništvo, ohranjeno pa angleško, ko vendar Kitajec desetkrat raje občuje z Rusom nego z Angležem.

O angleškem admiralu Seymouru ni ne duha ne sluha. Niti v Pekingu niti v Tientsinu ga ni in z njim vred je izginila tudi vsa evropska armada. Pravijo, da so poskrbeli za nje »varnost« bokserji in kitajski vojaki, katerih je imel samo guverner v Santungu 11.000 mož. Kaj se je zgodilo s prvo evropsko ekspedicijo, torej dosedaj še nihče ne ve.

Admiral Bruce v Taku poroča 24. t. m. o Seymouru sledeče: Cela armada, ki je pod poveljstvom Seymourovim odšla iz Tientsina proti Pekingu, broji 2000 mož z raznih tujih ladij. Dosedaj mu ni bilo mogoče poslati potrebno pomoč, ker je bilo samo to znano, da je zveza mej njim in Taku pretrgana, ker je Tientsin obkoljen.

Izmej moštva, kar ga je prišlo v Kitaj na avstro ogerski ladiji »Zenta«, se nahaja 30 mož pri poslatištvu v Pekingu, 25 mož pri armadi, ki jo vodi nekje angleški admiral Seymour, v Tientsinu je 48 Avstrijev; onih 20 mož, ki so sodelovali pri osvojitvi trdnjav v Taku, se je podalo zopet na ladijo.

Berolin, 26. jun. (C. B.) Wolffov urad poroča: Danes dopoldne brzojavlja nemški konzul iz Či-Fu, da se nahaja Seymour s svojo armado 20 km. od Tientsina, kjer ima hude boje z bokserji. Oddelek kitajskih vojakov je odšel na pomoč 24. t. m. iz Tientsina.

Pariz, 26. julija. Francoski konzul brzojavlja iz Či-fu 24. t. m., da vlada v mestu velik strah, a da se do sedaj mir ni kalil.

London, 26. junija. Iz Simle poročajo: Za Kitaj namenjene vojne moči se zvišajo na dve brigadi.

London, 26. junija. »Daily Mail« poroča iz Či-Fu 24. t. m.: Guverner v Santungu, ki poveljuje 11.000 vojakom, izvežbanim po evropskem načinu, oboroženim z Mauserjevimi puškami in najnovejšimi topovi, je dobil 15. t. m. nalog, odriniti naglo proti Pekingu. Nadaljna navodila se v cesaričinem ukazu.

London, 26. junija. Brzojav iz Shanghai poroča o porazu združenih evropskih čet pred Tien Tsinom. Položaj v Tien Tsinu je obupen. 4000 mož, od teh skoro polovica Japoncev, je odšlo iz Taku na pomoč proti Tien Tsinu. V Pečili stoji baje 60.000 od ruskih in nemških častnikov izvežbanih ruskih čet.

Cena žitu na dunajski borzi

dne 25. junija 1900.

Za 50 kilogramov.

Pšenica za junij . . .	K. 7 80 do K. 7 85
» » jesen . . .	» 8 34 » » 8 35
Rž za junij . . .	» 7 23 » » 7 25
» » jesen . . .	» 7 29 » » 7 30
Turšica za junij . . .	» 5 86 » » 5 87
» » jul.-avgust . . .	» 5 86 » » 5 87
» » sept.-okt. . .	» 5 97 » » 5 99
Oves za junij . . .	» 5 44 » » 5 45
» » jesen . . .	» 5 55 » » 5 56

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m, srednji zračni tlak 736,0 mm.

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celsiju	Vetrovi	Noba	Podoba v 24 urah
25. 9. zveč.	31.1	20.1	sl. jzah	oblačno	15
26. 7. zjut.	28.8	17.2	sl. svzh.	oblačno	
2. popol.	729.1	25.0	moč. svzh.	»	

Srednja včerajšnja temperatura 18,9 normale: 18,7°.

Zahvala.

567 1—1

O priliki delitve sv. birme in velečastnega godovanja dne 13. t. m. v naši fari daroval je presvetli knezoškof ljubljanski gosp. dr. Anton Bonaventura 100 K tukajšnjim ubogim in 50 K tukajšnjemu prostovoljnemu gasilnemu društvu. V imenu občinskega odbora in vseh obdarjenih ubožcev in v imenu gasilnega društva izrekava presvetlemu knezoškofu najsrčnejšo zahvalo.

Zelezniki 21. junija 1900.

Luka Košmelj
župan

Fr. Košmelj
načelnik.

Napise in slikanje grbov

obrtnih in trgovskih znakov na steklo, les in kositar oskrbuje in umetno izvršuje v lastni delavnici tvrdka BRATA EBERL v Ljubljani Franciškan-ske ulice. 228 18 11—2

Vojna naročila proti povzetju.

569 1—1

Vsegamogočni je dne 25. t. m. ob 10. uri zvečer k Sebi poklical pridnega in nadarjenega bogoslovca III. leta, gospoda

Mihaela Kogovška,

previdnega s sv. zakramenti.
Pogreb bo 27. t. m. ob 8. uri iz župnišča v Št. Vidu nad Ljubljano.
Št. Vid 26. junija 1900.

Gr. Malovrh,
župnik.

568 1—1

Vsegamogočni Bog je v Svoji previdnosti poklical k Sebi včeraj 25. junija po kratki mučni bolezni našega ljubljenelega, nepozabnega součenca in tovariša, gospoda

Mihaela Kogovška,
bogoslovca III. leta,

previdnega s sv. zakramenti za umirajoč, v 22. letu njegove dobe,
Pogreb predragega pokojnika bo v sredo, 27. t. m. ob 8. uri dopoldne v Št. Vidu nad Ljubljano.

Friporočamo ga v pobožno molitev in blag spomin!
Ljubljana, dne 26. junija 1900.

Ljubljanski bogoslovci.

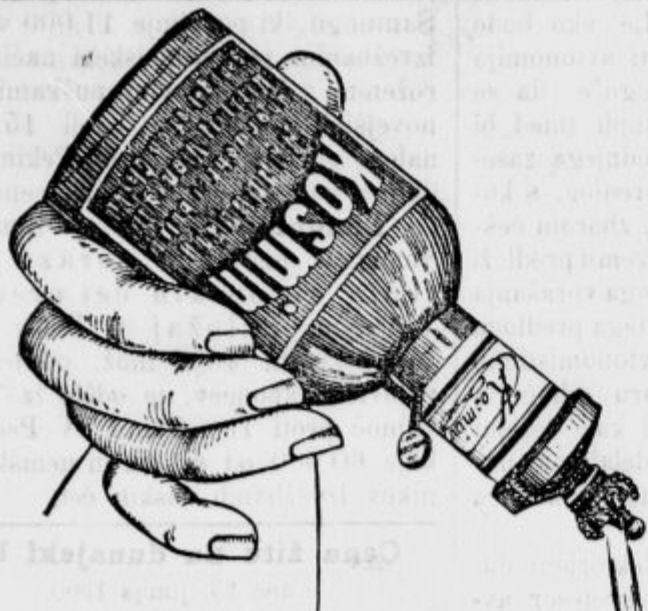
Odlikovan s c. kr. državno medaljo za ure. 25
Prva moravska tovarna za ure

Fr. Moravus, Brno, Veliki trg 8,

izdeluje in razpošilja 367 25-20

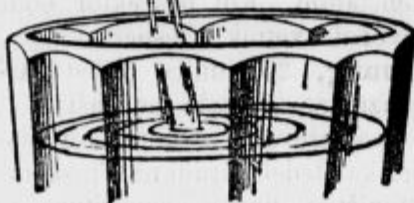
ure za cerkve, graščine, šole, mestne hiše

dovršeno izdelane, proti dolgemu jamstvu. — Ceniki brezplačno.

Krasan je pogled na lepa ženska usta.

Ker so odločljiva za izraz ženskega obraza i pri govoru, i pri smehu, je njih lepota najvažnejši faktor za prikupljiv vtis, ki ga napravljajo na nas ženski obraz. Lepota ust je pa zavisna poglavitno od kakovosti zob. Celo velika usta morejo napraviti ljubeč obraz, ako se pokažeta pri odprtju ustnic dve vrsti lepih zob, mej tem ko izgube ljubkost najnežnejše rudočeste ustnice, ako pokrivajo poškodovane zobe ali ako prihaja iz njih slabo vonjajoča sapa. K sreči nam je pa mogoče, odstraniti take napake proti lepoti in jih zabraniti. Dolgo je namreč že znano, da povzroča pokvarjenje zob in slab vonj iz ust gnjilobni proces, ki se razvija iz malih jedilnih ostankov v zobnih luknjicah in votlih zobeh. Treba je torej poskušati odstraniti ta gnjilobni proces, in to se doseže gotovo z izpiranjem ust z „Kosminom“, ker je ta ustna in zobna voda desinfikujoča, to je ovira gnjilobo. „Kosmin“ osvežuje istodobno ves ustni organizem z nenavadno prijetnim dobrim

okusom. Posebno ljudje, katerim trajno ali začasno neprijetno diši iz ust, — in to se dogaja pri večini ljudi, ne da bi sami opazili — čutijo nepričakovan učinek „Kosmina“ že po kratki uporabi. Navadijo naj se torej na vsakdanje izpiranje ust s „Kosminom“, ker si s tem gotovo ohranijo zdrava ter lepa usta in zobe. — Steklenica 1 gld. — dolgo trajajoča — se dobiva v lekarnah, boljših drogerijah in parfumerijah.

Glavna zaloga: Anton Krisper v Ljubljani.

A. 1.

C. kr. priv.

občna zavarovalnica

„Assicurazioni Generali“

v Trstu.

Ustanovljena l. 1831.

Ustanovna glavica K 10,500.000, vplačano K 3,150.000.

Poroštveni zaklad koncem l. 1899 čez 162 milijonov kron.

Zavarovanje proti tatinskemu vlamu.

Družba zavaruje proti nizkim vsakokratnim razmeram primernim premijam premičnine, uštevši vsakovrstne denarne vrednosti proti tatinskemu vlamu in vsled tega nastalim poškodbam.

Posebno praktično uravnano je to zavarovanje za hišno opravo z ozirom na običajna potovanja mej poletno dobo i z ozirom na to, ker nihče ne biva v stanovanju, kakor tudi, ker se seboj jemljejo razni efekti. — Zavarujejo se tudi vrednostne stvari, nahajajoče se v cerkvah. — Pojasnila daje najradovoljneje

Glavno zastopstvo v Ljubljani, Gradišče 4

493 5-3

c. kr. priv. občna zavarovalnica „Assicurazioni Generali“ v Trstu.

Iz proste roke se prodá
hiša na Tržaški cesti v Ljubljani,
nasproti c. kr. gozdnega vrta.

Pojasnila daje tvrdka F. P. Vidic & Co. v Ljubljani, Prešernove ulice. 557 3-2

Ljudska posojilnica,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo v Ljubljani.

Račun bilance

dné 31. decembra 1899.

D e b e t					K r e d i t					
	gld.	kr.	K	h		gld.	kr.	K	h	
Račun posojila	1.016.796	99 ¹ / ₂	2.033.593	99	Račun glavnih deležev	2.000	—	4.000	—	
» tekočih posojil	715.739	34	1.431.478	68	» opravičnih deležev	1.820	—	3.640	—	
» tekoči naloženega denarja	293.388	—	586.776	—	» hranilnih vlog:					
» menjic	30.298	18	60.596	32	» Stanje	gld. 2.243.072-32, K 4.486.144-64				
» efektov	176.913	40	353.826	80	» Kapitalizovane obresti	» 78.199-58, » 156.399-16	2.321.271	90	4.642.543	80
» nepremičnine	93.291	45	186.582	90	» tekoči	6.955	13	13.910	26	
» pro diversi	727	62	1.455	24	» posojilnih obresti	5.974	40	11.948	80	
» inventarja	3.254	—	6.508	—	» obresti tekočih posojil	983	64	1.967	28	
» posojilnih obresti	7.290	54	14.581	08	» meničnih obresti	309	96	619	92	
» obresti tekočih posojil	390	16	780	32	» dividend	30	—	60	—	
» efektnih obresti	3.243	61	6.487	22	» rezervnega zaklada	gld. 1249-15, K 2498-30				
» blagajne	13.554	81	27.109	62	» razpoložnega zaklada	» 4651-71 ¹ / ₂ , » 9303-43	10.524	55	21.049	10
					» posebne rezerve za zgube	» 4623-68 ¹ / ₂ , » 9247-37	5.018	52 ¹ / ₂	10.037	05
					» zgube in dobička					
	2.354.888	10 ¹ / ₂	4.709.776	21						

V Ljubljani, dné 20. junija 1900.

za načelstvo:

Dr. Iv. Šusteršič l. r., načelnik.

Karol Kauschegg l. r. Josip Šiška l. r. Anton Belec l. r. Dr. Andrej Karlin l. r. Gregor Šlibar l. r. Josip Jarc l. r. Matija Kolar l. r. Dr. Viljem Schweitzer l. r. Dr. Aleš Ušeničnik l. r. Frančišek Birk l. r. Ivan Kregar l. r.

Za nadzorstvo:

Alfonz Levičnik l. r. Dr. Josip Debevec l. r. Rok Merčun l. r. Alojzij Stroj l. r. Ivan Dogan l. r.

566 3-1

Dunajska filialka

Hranilne vloge na knjižice s 4%.

Menjalnica, borzno posredovanje, posojila na vrednostne papirje, menični eskompt, vinkuliranje in razvinkuliranje obligacij.

984 77

Živnostenská banka

na Dunaju, I., Herrengasse 12.

Glavnice v akcijah 20,000.000 K.

Reservni zaklad nad 7,500.000 K.

Centrala v Pragi.

Podružnice v Brnu, Plznju, Budejovicah, Pardubicah, Taboru, Benešavi, Iglavi, Moravski Ostravi.

Dunajska borza.

Dne 26. junija.		Dne 25. junija.		Dne 25. junija.		Dne 25. junija.		Dne 25. junija.		Dne 25. junija.	
Skupni državni dolg v notah	97-80	20 mark	23-71	3-2% državne srečke l. 1854, 250 gld.	168-50	Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	106-50	Salmove srečke, 40 gld.	175-25	St. Genois srečke, 40 gld.	183-—
Skupni državni dolg v srebru	97-40	20 frankov (napoleondor)	19-32	5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	158-—	Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	94-20	Waldsteinove srečke, 20 gld.	178-—	Ljubljanske srečke	47-—
Avstrijska zlata renta 4%	115-80	Italijanski bankovci	91-05	Državne srečke l. 1864, 100 gld.	196-50	Prioritetne obveznice državne železnice	409-—	Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	6340-—	Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	774-—
Avstrijska kronrska renta 4%, 200 kron	97-65	C. kr. cekini	11-33	4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	95-40	» južne železnice 3%	314-—	Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	119-50	Splošna avstrijska stavbinska družba	167-—
Ogerska zlata renta 4%	115-60			Tisne srečke 4%, 100 gld.	132-50	» južne železnice 5%	119-15	Montanska družba avstr. plan.	479-50	Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	411-—
Ogerska kronrska renta 4%, 200	91-10			Dunavske vravnavnne srečke 5%	250-—	dolenjskih železnice 4%	99-50	Papirnih rubljev 100	255-25		
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1747-—					Kreditne srečke, 100 gld.	393-75				
Kreditne delnice, 160 gld.	694-50					4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	335-—				
London vista	242-—					Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	41-50				
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj	118-67					Ogerskega	20-—				
						Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gld.	13-—				
						Rudolfove srečke, 10 gld.	63-50				

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za zgube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobička. — Promese za vsako trefbanje. Kulantina izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“

I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Ströbelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vsati za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.